

Retsudvalget
L 217 - Bilag 40
Offentligt

**amnesty
international**

Dansk Afdeling
Gammeltorv 8, 5. sal
1457 København K

Tlf.: 33 45 65 65
Fax: 33 45 65 66
E-mail: amnesty@amnesty.dk
Web: www.amnesty.dk
Giro: 4078470

Til
Medlemmerne af Folketinget

København, den 19. maj 2006

Kære folketingsmedlem

Vi skriver til dig, fordi vi i Amnesty International er stærkt bekymrede for, at antiterrorlovforslaget, L 217, vil medføre alvorlige svækkelser i beskyttelsen af borgernes privatliv. Vi har samtidig igen rettet henvendelse til Folketingets Retsudvalg.

Amnesty International er enig med regeringen i, at det er vigtigt, at politiets efterretningstjeneste (PET) får tidssvarende og effektive redskaber til at imødegå de terrortrusler, som Danmark måtte stå over for. Men det er afgørende, at disse beføjelser balanceres af tilsvarende eksterne kontrolmekanismer. Det har altid været forskellen på demokratiske retssamfund og overvågningssamfund, at der i et retssamfund er kontrol med politi og efterretningstjenester for at hindre vilkårlig overvågning og magtmisbrug.

Lovforslaget er blevet fremstillet som om, der kun er tale om en nødvendig, praktisk lettelse af PETs arbejde. Amnesty Internationals analyse af lovforslaget viser, at dette ikke er rigtigt. På en række områder bryder forslaget med Danmarks lange og velbegrundede tradition for at værne om borgernes retssikkerhed ved at lade en uafhængig vagthund - domstolene - holde øje med politiet, inden de laver indgreb i borgerens ret til respekt for sit privatliv. Med forslaget vil man give PET flere beføjelser og samtidig svække kontrollen med brugen af disse beføjelser.

Der argumenteres ikke overbevisende for, at lovforslagene om at svække domstolskontrollen og anden ekstern kontrol med PETs arbejde vil betyde bedre terrorbekæmpelse. Til gengæld vil det føre til en alvorlig svækkelse af de retssikkerhedsgarantier, som hidtil har været anset for at velbegrundede og nødvendige i et demokratisk samfund. Amnesty International er især bekymret over følgende forhold:

Uklar og uforudsigelig bestemmelse i straffeloven om terroristiske handlinger.

Med henvisning til en række internationale konventioner foreslås ændring af "terrorbestemmelserne" i §§114-a-114c i straffeloven. Disse forslag er nye i forhold til det oprindelige lovforslag.

Forslagene gør det uklart, hvad der i fremtiden vil blive anset som strafbare, terror-relaterede handlinger, anstiftelse, medvirken, indirekte støtteaktiviteter osv. Grænsen mellem lovlige politiske handlinger og ytringer og strafbare terrorrelaterede handlinger bliver uforudsigelig, og der er risiko for, at forslagene kan indskrænke de politiske frihedsrettigheder, som er så vigtige i et retssamfund.

Forslaget er efter Amnesty Internationals opfattelse alt for vidtgående og uklart til at blive vedtaget som en del af det nuværende lovforslag. Det bør udskilles og gøres til genstand for en grundig, selvstændig vurdering, som gør det muligt at vurdere konsekvenserne af det.

Lettere adgang til aflytning af uskyldige borgere.

I dag skal politiet have rettens tilladelse til at aflytte alle borgere - både den mistænkte og naboens telefon - senest i løbet af 24 timer efter aflytningens påbegyndelse.

Efter forslaget kan politiet derimod med kun én dommerkendelse - på den mistænkte - aflytte en bred kreds af borgere, naboer, familie og venner, samarbejdspartnere m.v. Eneste betingelse er, at den terrormistænkte kan tænkes at ville anvende den pågældende telefon, internetforbindelse o.lign.

Efter forslaget kan politiet nøjes med en efterfølgende underretning til retten helt op til 4 uger senere om hvilke naboer, slægtninge og venner man har aflyttet. Retten tager dog ikke stilling til lovligheden, men giver underretningen videre til en særligt beskikket advokat. Kun hvis denne advokat vælger at klage over en eller flere af disse aflytninger, skal retten afgøre, om aflytningerne var lovlige. Der er altså ikke længere en automatisk beskyttelse - domstolsprøvelsen -, og aflytningen kan jo ikke gøres ugjort igen.

Hvis advokaten klager til retten, og *hvis* retten finder en aflytning af en "bekendt" til en terrormistænkt uberettiget, så indberettes sagen til Justitsministeriet. Om denne indberetning har nogen konsekvenser, er lovforslaget tavst om. Forslaget er også tavst om, hvad der skal ske med alle de oplysninger, som ikke vedrører terror, som politiet kommer under vejr med, når de aflytter borgerne.

Lettere at lade være med at fortælle en borger om aflytning.

Efter de gældende regler kan politiet lade være at fortælle en borger, at han har været aflyttet. Det kan ske, hvis underretningen kan frygtes at skade den videre efterforskning i sagen eller efterforskningen af en anden sag.

Efter forslaget kan politiet også undlade at underrette den aflyttede, hvis underretningen ville afsløre oplysninger om politiets *efterforskningsmetoder*. Det er svært at forstå, at det ikke er muligt at fortælle en person, at vedkommende har været overvåget uden at fortælle om de konkrete metoder. Forslaget forekommer derfor unødvendigt, og det kan frygtes, at det i stedet vil blive brugt helt generelt til at undlade at oplyse personer om, at de har været aflyttet. (I pressen den 28. april 2006, er chef for PET, Lars Findsen, citeret for at sige, at det allerede i dag er hovedreglen, at den aflyttede ikke orienteres.)

Lettere at indhente personlige oplysninger fra andre myndigheder.

Hidtil har politiet ved indhentelse af rent private eller personlige oplysninger om borgerne fra andre myndigheder skullet redegøre for, hvad de skulle bruge disse oplysninger til. Så kunne de adspurgte myndigheder tage stilling til, om politiets interesse i oplysningerne var så væsentlig, at man måtte videregive de fortrolige og følsomme oplysninger.

Efter lovforslaget skal PET ikke længere redegøre for, hvad de skal med oplysningerne. Det er tilstrækkeligt, at PET meddeler, at oplysningerne kan antages at have betydning for PETs arbejde, og at det vedrører terror - i meget bred forstand. Dermed er vejen banet for en stort set ukontrolleret indsamling af oplysninger om borgerne fra alle myndigheder og registre. Forhold, som vi tidligere har set i udemokratiske regimer, og som ikke findes i de lande, som vi normalt sammenligner os med.

Det fremgår af bemærkningerne, at PET ikke længere behøver at have en navngiven terrormistænkt, men kan anmode f.eks. de sociale myndigheder om en løbende underretning om alle, der har rettet henvendelse i en given periode. En så bred adgang må anses som egentlig overvågning af borgerne.

PET kan ukontrolleret videregive oplysningerne til FET.

Efter lovforslaget kan PET videregive de oplysninger, som de har indhentet fra andre myndigheder, til FET, "hvis oplysningerne kan få betydning for deres opgavevaretagelse". Det er en næsten tom betingelse, og ingen kontrollerer, om betingelsen er opfyldt. Der er heller ingen, som kontrollerer, om FET giver oplysningerne videre til andre efterretningstjenester, hvorfra der er risiko for, at de gives videre til efterretningstjenester i udemokratiske lande, hvor oplysningerne kan bruges til at begå grove menneskerettighedsovergreb i form af tortur o.l.

PET kan frit overvåge booking- og passagerlister til fly.

I lovforslaget skal politiet have helt fri adgang til bookinglister og passagerlister. PET skal bl.a. kunne gennemføre fast overvågning af booking- og passagerlister til og fra bestemte destinationer, uden at der er tale om konkret mistænkte personer.

Lovforslaget forlader her de normale retssikkerhedstanker, hvorefter indgreb i meddelelsehemmeligheden og lignende brud på retten til respekt for privatlivet skal være begrundet i konkret mistanke mod bestemte personer.

Ved et så fundamentalt brud med de retstraditioner, som man ellers har holdt i hævd i Danmark og andre retssamfund, bør der i mindste være en rimelig begrundelse. En sådan ses ikke. Det er fortsat ikke godtgjort i forslagens bemærkninger, hvorfor PETs arbejde ikke længere kan udføres med respekt for de nuværende retssikkerhedsgarantier – herunder særligt med indhentelsen af en (eventuelt efterfølgende) retskendelse.

Lovforslagene må genovervejes

Efter Amnestys opfattelse er der i lovforslagene tale om meget alvorlige svækkelser i den retssikkerhed, som skal være et kendetegn for et retssamfund. Der er ikke i lovforslagene givet overbevisende argumenter for, at ændringerne er nødvendige eller vil føre til en mere effektiv bekæmpelse af terrorisme.

Vi vil derfor kraftigt opfordre folketingets medlemmer til at sikre, at der foretages en grundigere afvejning af de enkelte forslag i forhold til de retssikkerhedsgarantier, der bør kendetegne et demokratisk samfund, og at forslagene ændres som konsekvens af dette.

Med venlig hilsen

*

Lars Normann Jørgensen
Generalsekretær

Note ved REU-sekr.

Tidligere omdelt på L 217 – bilag 39

* Der vedlægges samtidig kopi af bilag A – som er et praktisk eksempel på konsekvenserne af forslaget om lettere adgang til telefonaflytning – og bilag B, som er Amnestys brev til medlemmerne af Folketingets Retsudvalg.